

Sărbători (23:1-25:55)

Vom comenta mai întâi **rolul general al sărbătorilor** în viața lui Israel, iar apoi vom analiza semnificația fiecărei sărbători în parte.

În primul rând, sărbătorile revelează ceva din caracterul lui Dumnezeu. Da, ele ne descoperă faptul că Yahwe este un Dumnezeu al sărbătorii, un Dumnezeu al bucuriei care iubește celebrarea. Și pentru că Israel trebuia să Îl reprezinte printre Neamuri, El instaurează în Israel cele șapte sărbători: Sabatul, Paștele, Snopul, Rusaliile, Trâmbița, Ziua Ispășirii, Corturile.

În al doilea rând, sărbătorile au un rol foarte important pentru sănătatea spirituală a lui Israel. Acestea erau sărbătorile Domnului și erau rânduite să aibă loc în cinstea Lui. El era Cel care le instaurase și tot El era Marele Sărbătorit. Israel învăța că, pentru creșterea sa spirituală, este nevoie să se desprindă de viața cotidiană și să mediteze în odihnă și liniște la Dumnezeu și la poruncile Acestuia. Sunt pauze sfinte atât de importante pentru sănătatea spirituală a lui Israel. În timpul acestor sărbători, Israel trebuia să își îndrepte privirile asupra lui Yahwe și să mediteze profund la El și la planurile Lui. Există o pauză săptămânală (Sabatul), însă erau și pauze mai lungi de șapte sau paisprezece zile.

Alături de ziua de odihnă săptămânală, Israel avea nevoie și de perioade mai lungi în care să aibă răgazul să își facă o evaluare, să își redefinească chemarea și ținta, să își reînnoiască deciziile și jurămintele făcute lui Yahwe, să poposească mai mult timp la Cortul Întâlnirii.

În al treilea rând, sărbătorile aveau un rol de protecție fizică. Yahwe era Creatorul, știa cum funcționează trupul nostru și cunoștea faptul că, pentru a atinge eficiența maximă, trebuie să avem un timp regulat de odihnă. Israel avea ultima zi a săptămânii liberă, iar apoi încă vreo 20 de zile de concediu. În secolul al XX-lea, în urma studiilor medicale, țările occidentale au ajuns la aceeași concluzie: odihna în week-end este foarte importantă, însă nu și suficientă. Este nevoie deci și de perioade mai lungi de odihnă pentru refacerea organismului. De aceea, s-a impus prin lege un concediu obligatoriu de aproximativ 20 de zile lucrătoare. Israel se bucura de astfel de legi cu vreo 1400 de ani înainte de Hristos, când Neamurile păgâne lucrau fără încetare toată săptămâna.

În al patrulea rând, sărbătorile evidențiau importanța apartenenței la o comunitate și întăreau coeziunea comunității iudaice. Fiecare sărbătoare trebuia însoțită de o adunare sfântă. Evreii sărbătoreau **împreună**. Ei își aduceau aminte de trecutul comun, de crezurile comune, de identitatea lor unică printre popoare și de faptul că se închină înaintea aceluiași Dumnezeu. Acest lucru îi unea și întărea coeziunea grupului.

În al cincilea rând, sărbătorile reprezentau și un test al încrederii în Dumnezeu. Ele erau așezate în două perioade agricole aglomerate (luna întâi și luna a șaptea). Era multă treabă de făcut, iar evreul trebuia să își întrerupă activitățile cotidiene și să creadă că e mai bine pentru el așa. Trebuia să creadă că Domnul îi va purta de grijă și îi va înmulți peste măsură de mult recolta. Era deci și un test al încrederii în Dumnezeu care avea să sporească credința lor în Yahwe.

În al șaselea rând, sărbătorile aduceau mereu în conștiința evreului câteva adevăruri esențiale pentru sănătatea lor spirituală, și anume: odihna Creatorului din ziua a șaptea, eliberarea din Egipt, faptul că roadele vin de la Domnul, Ziua Ispășirii, faptul că au locuit în

corturi după ce au ieșit din Egipt. Se pare că sărbătorile sintetizează adevărurile cheie pe care o comunitate trebuie să le păstreze vii în minte pentru a putea prospera.

În al șaptelea rând, sărbătorile au o funcție profetică. Știm sigur că lucrul acesta este adevărat cu privire la Paște și la Rusalii, însă vom descoperi faptul că fiecare sărbătoare înglobează și o dimensiune profetică.

În cele ce urmează, vom dezvolta semnificația fiecărei sărbători în parte, iar apoi dimensiunea profetică a sărbătorilor iudaice. Sabatul aducea aminte evreului de ziua de odihnă a Domnului, dar și de robia din Egipt:

- « Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca să o sfințești. Să lucrezi șase zile și să-ți faci lucrul tău. Dar a șaptea zi este ziua închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta. Căci în șase zile a făcut Domnul cerurile, pământul și marea și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit: de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o.» (Exod 20:8-11)
- « Ține ziua de odihnă ca să o sfințești, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău. Șase zile să lucrezi și să-ți faci toate treburile. Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă a Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici măgarul tău, nici vreunul din dobitoacele tale, nici străinul care este în locurile tale, pentru ca și robul și roaba ta să se odihnească întocmai ca tine. Adu-ți aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului și Domnul Dumnezeul tău te-a scos din ea cu mână tare și cu braț întins: de aceea ți-a poruncit Domnul Dumnezeul tău să ții ziua de odihnă. » (Deut. 5 :12-15)

Evreul își aducea aminte de faptul că Yahwe este Creatorul și că toți ceilalți zei sunt o minciună. Apoi, acesta era un prilej să mediteze asupra misterioasei zile de odihnă a Domnului. Întrebări de genul: «Oare a obosit Dumnezeu cu adevărat? Cum poate Dumnezeu Atotputernic să obosească?» trebuia să îi frământa mintea până când revelația ulterioară avea să aducă răspunsurile. Nu vom analiza acum acest concept foarte complicat al odihnei lui Dumnezeu. Vom face însă acest lucru când vom studia Epistola către Evrei (în Evrei capitolul 4 mai exact).

Dar Sabatul îi aducea aminte evreului și de robia egipteană, de perioada în care nu avea zile de odihnă și prilejuri îndelungi pentru meditație, deoarece Faraon le dădea mult de lucru, « ca să nu umble după năluci. » Exploatarea din Egipt nu avea consecințe dezastruoase doar asupra sănătății lor fizice, ci și asupra sănătății lor spirituale.

Relația cu Dumnezeu este posibilă doar dacă există în mod constant momente profunde petrecute în liniște doar cu El. Este absolut necesar ca omul să își pună deoparte mereu un timp în care, în liniște și pace, să poată medita la Dumnezeu și la planurile Lui, să poată vorbi cu El, să se cerceteze sincer înaintea Lui. Fără aceste momente, viața zgomotoasă și aglomerată Îl va « fura » pe Dumnezeu din cunoștința noastră și vom ajunge iarăși să alergăm după lucruri de nimic pentru a ajunge oameni de nimic.

Sabatul avea un rol fundamental în relația lui Israel cu Dumnezeu. Încălcarea Sabatului era pedepsită cu moartea. Acest lucru arată cât de mari sunt consecințele neglijării timpului de părtășie cu Dumnezeu. Moartea spirituală și împietrirea se așează cu o repeziciune uimitoare asupra sufletului agitat și în continuă alergare.

Paștele îi aducea aminte evreului de robia din Egipt și de marea eliberare și izbăvire. Îi aducea aminte despre puterea și îndurarea lui Yahwe. În pofida faptului că și urgiile și-au avut rolul lor, marea izbăvire a putut veni doar în urma jertfei mielului pascal. Ei nu meritau izbăvirea, ci moartea. Însă, pentru că s-a găsit un substitut în moarte (mielul de Paști), ei au

fost izbăviți prin har, prin credință. Și nu au fost izbăviți dintr-un loc bun pentru a fi duși într-altul mai bun, ci au fost smulși dintr-o robie cumplită, deopotrivă fizică și spirituală. Azimile amare aveau, probabil, o dublă funcție: pe de o parte, le amintea cât de amară fusese robia în Egipt, iar pe de alta, le aducea aminte că, după răscumpărare, se impune o schimbare a vieții, chiar dacă lucrul acesta este greu și neobișnuit la început. Această schimbare în alimentație (șapte zile nu mai aveau voie să mănânce nimic cu aluat, ci doar azimi amare) oglidea schimbarea ce trebuia să aibă loc după răscumpărarea vieților lor. Trebuia ca ei să renunțe la modul lor de viață învățat în Egipt și să înceapă o nouă viață, ascultând poruncile lui Yahwe, chiar dacă acest lucru nu plăcea firii lor.

Era un prilej minunat pentru evrei să își aducă aminte de minunata lor răscumpărare și să își reînnoiască legământul față de Yahwe. Odată răscumpărați, Îi aparțineau Lui în întregime și trebuia ca ei să trăiască doar spre slava Lui.

Sărbătoarea Snopului și Rusaliile se leagă de primele roade. Ideea era ca primele roade să fie închinare Domnului. Acest lucru avea loc în două faze. Prima dată, s-a adus primul snop și, până ce nu era adus acest snop, nimeni nu avea voie să mănânce din roadele pământului. Trebuia să se bucure prima dată Cel care le-a dăruit: Yahwe. Apoi, după 50 de zile, erau aduse cantități mai mari la Cort. Această sărbătoare îi învăța dependența de Dumnezeu și le aducea aminte de faptul că tot ceea ce au vine din mâna Lui și prin harul Său. Nu puterea lor, nici bunătatea lor (vezi Deut. 7 :9) nu au adus aceste binecuvântări, ci harul lui Dumnezeu.

Este adevărat faptul că binecuvântarea materială era un semn că poporul trăia în ascultare, dar această ascultare era posibilă tot prin harul lui Dumnezeu care le dădea iertarea, voința și înfăptuirea. Ei recunoșteau că erau total dependenți de Dumnezeu, iar acest lucru îi ajuta să nu se îngâmfe, să nu se mândrească, ci să rămână smeriți și în ascultare de Dumnezeul lor.

Ziua Trâmbiței este cea mai ciudată sărbătoare: “În ziua a șaptea, în cea dintâi zi a lunii, să aveți o zi de odihnă, vestită cu sunet de trâmbiță și o adunare sfântă. Atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc.”

Cornilescu o intitulează “Anul nou” și există într-adevăr această interpretare conform căreia anul religios începea în luna întâi când era Paștele, iar anul civil evreiesc începea în luna a șaptea. Întrebarea este dacă există și argumente biblice cu privire la această interpretare. Să mai citim câteva pasaje care fac aluzie la această sărbătoare:

- “În zilele voastre de bucurie, la sărbătorile voastre și la lunile voastre noi, să sunați din trâmbițe, când vă veți aduce arderile de tot și jertfele de mulțumire; și ele vor face ca Dumnezeul vostru să Își aducă aminte de voi. Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru.” (Numeri 10:10)
- “În luna a șaptea, în cea dintâi zi a lunii, să aveți o sărbătoare sfântă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă. Ziua aceea să fie vestită între voi cu sunet de trâmbiță. » (Numeri 29 :1)

La începutul fiecărei luni, în prima zi, se suna din trâmbiță și se aduceau jertfe (vezi și Numeri 28:9-15). Însă în luna a șaptea se ținea și o zi de odihnă și se aduceau și mai multe jertfe (vezi Numeri 29:1-6). La începutul fiecărei luni, Israel trebuia să își aducă aminte de Domnul și să se rededice Lui. Însă luna a șaptea era specială. De ce? Se pare că această zi le aducea aminte evreilor să se pregătească pentru următoarele două mari sărbători din această lună: Yom Kippur și Sărbătoarea Corturilor.

În același timp, în Levitic 25 găsim și un indiciu despre anul nou: “În a zecea zi a lunii a șaptea să pui să sune cu trâmbița răsunătoare; în Ziua Ispășirii să sunați cu trâmbița în toată țara. Și să sfințiți astfel anul al cincizecilea, să vestiți slobozenia în țară pentru toți

locuitorii ei: acesta să fie pentru voi anul de veselie.” (25:9-10a) Observăm faptul că anul de veselie începea în luna a șaptea. Oare toți ceilalți ani civili începeau la fel? Dacă da, deși trecerea dintre ani, ca să spunem așa, avea loc în ziua a zecea, totuși sunetul de trâmbiță din ziua întâi anunța această trecere. Oricum ar fi, cred că sărbătoarea din ziua întâi a lunii a șaptea avea rolul de a pregăti inimile evreilor pentru cele două sărbători care aveau să urmeze, și poate în mod special pentru Yom Kippur, care dura o singură zi, timp în care, dacă cineva nu se smerea, trebuia să fie nimicit din poporul Domnului.

Despre semnificația Zilei Ispășirii am vorbit destul de mult în capitolul 16. Era ziua în care se făcea din nou ispășire pentru păcatele mărturisite ale lui Israel, era ziua în care păcatele depozitate la Cort erau trimise în domeniile lui Azazel. Această sărbătoare aducea aminte evreului de faptul că păcatele lui, deși sunt iertate, nu sunt încă rezolvate pe deplin. Dumnezeu însă Și-a asumat întreaga responsabilitate a soluționării lor, lucru care avea să se materializeze printr-o jertfă mai bună, adusă de Mesia. În Levitic 23, aceasta este singura sărbătoare pentru care se specifică: « Oricine nu se va smeri în ziua aceea, va fi nimicit din poporul lui.” (23:29) Și se pare că această smerire includea și o zi de post. De ce trebuia evreul să își smerească sufletul înaintea Domnului? Pentru că Domnul tocmai le făcea curățenie în țară, o curăța de spurcăciunile lor; și pentru că sărbătoarea le arăta cum Și-a asumat Domnul întreaga responsabilitate a soluționării păcatelor lor. În fața acestei îndurări a lui Dumnezeu, nu puteai decât să te smerești și să fii deplin recunoscător.

Și am ajuns la ultima sărbătoare, sărbătoarea Corturilor. Era o sărbătoare care pe de o parte, celebra strângerea roadelor pământului, iar pe de altă parte, aducea aminte lui Israel de faptul că Domnul i-a făcut pe părinții lor să locuiască în corturi după ce i-a scos din țara Egiptului. Primul aspect este mai lesne de înțeles și de comentat. La fel ca în cazul celebrării primelor roade, ei învățau totală dependență de Dumnezeu, învățau să se smerească și să recunoască faptul că binecuvântarea, atât materială, cât și spirituală, venea de la Domnul, prin puterea și bunătatea Sa. Al doilea aspect este ceva mai problematic: de ce trebuia ca evreii să-și aducă aminte că părinții lor au locuit în corturi după ieșirea din Egipt, și cum se leagă acest lucru de celebrarea strângerii roadelor? Ce însemna faptul că ei au locuit în corturi? Doar era absolut normal să locuiască în corturi în drumul lor prin pustie spre Canaan. Interpretarea care îmi vine în minte se leagă de începuturile slabe ale națiunii lui Israel.

După eliberarea din Egipt, ei nu aveau nimic: nici țară, nici case, nici cetăți. De aceea, prima dată a trebuit ca ei să locuiască în corturi și să umble prin pustie unde au experimentat purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Domnul vrea să le aducă aminte în momente de prosperitate și succes că nu au fost dintotdeauna așa, că nu au avut de la început o asemenea țară și asemenea realizări. Nu, la început au fost un popor nomad; da, au fost un popor vulnerabil care a umblat în corturi prin pustie. Aducerea aminte a acestui început slab îi ajută să aprecieze și mai mult binecuvântarea prezentă și să recunoască faptul că totul vine doar prin harul Său. Ba mai mult, drumul prin pustie a fost o perioadă grea, cu multe încercări, în care au experimentat în mod vizibil dependența de Dumnezeu (mana, apa din stâncă, prepelițele, Marea Roșie). Atunci când suntem în perioade de succes în urma anumitor eforturi pe care le-am depus, este greu să vedem faptul că toate vin din mâna Sa. Însă în perioadele de maximă criză, când ne simțim total neputincioși, este mai clar pentru noi faptul că izbăvirea vine doar de sus. Ei bine, purtarea vizibilă de grijă a lui Dumnezeu în perioadele de criză trebuie să fie un stâlp de aducere aminte pentru noi care să ne ajute să recunoaștem dependența de Dumnezeu și în perioade de succes pentru care ne-am trudit mult. Deuteronom capitolul 8 evidențiază exact această lecție:

“Când vei mânca și te vei sătura, să binecuvintezi pe Domnul, Dumnezeul tău pentru țara cea bună pe care ți-a dat-o. Vezi să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău până acolo încât să nu păzești poruncile, rânduielile și legile Lui, pe care ți le dau azi. Când vei mânca și te vei sătura, când vei zidi și vei locui în case frumoase, când vei vedea înmulțindu-se cirezile de

boi și turmele de oi, mărimdu-ți-se argintul și aurul și crescându-ți tot ce ai, ia seama să nu ți se umfle inima de mândrie și să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău care te-a scos din țara Egiptului, din țara robiei, care te-a dus în acea pustie mare și grozavă, unde erau șerpi înfocați și scorpioni, în locuri uscate și fără apă, care a făcut să țâșnească apă din stânca cea tare și care ți-a dat să mănânci în pustie mana aceea necunoscută de părinții tăi, ca să te smerească și să te încerce și să-ți facă bine apoi. Vezi să nu zici în inima ta: “tăria mea și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății”, ci adu-ți aminte de Domnul Dumnezeul tău, căci El îți va da putere să le câștigi, ca să întărească legământul încheiat cu părinții voștri prin jurământ, cum face astăzi.” (Deut.8:11-18)

La Strângerea Roadelor, evreii trăiau un moment al succesului, dar trebuia ca ei să își amintească de începuturile slabe, în corturi, prin pustie, pentru a birui ispita mândriei și a nu uita pe Dătătorul tuturor lucrurilor. Nu este la întâmplare faptul că sfințirea Casei Domnului construită în luna a șaptea are loc în luna a șaptea în timpul sărbătorii Corturilor. Ridicarea Casei Domnului de către Solomon marca un apogeu în ascensiunea lui Israel printre națiuni. În acele momente ale succesului, era atât de mare nevoie ca ei să își aducă aminte de începuturile slabe și de perioadele de criză.

Ce minunate erau sărbătorile lui Israel și cât erau de importante pentru sănătatea fizică și spirituală a națiunii! Ele eveau însă și o dimensiune profetică. Sabatul le aducea aminte de odihna lui Dumnezeu, care avea să rămână un mister multă vreme. Ceea ce L-a obosit pe Dumnezeu a fost apariția păcatului, perpetuarea sa pe scena istoriei (vezi Isaia 43 :24) și soluționarea acestuia prin jertfa Fiului Său (vezi Isaia 49 :4 ; Isaia 53 :10-11) Aceste lucruri erau de mult știute de Dumnezeu și erau în proiectul Său, însă puteau rămâne doar la stadiul de proiect. Dar în primele șase zile ale Creației, pe măsură ce începutul proiectului devenea realitate, era clar faptul că și restul proiectului avea să ia ființă. Îmi este greu să pricep (și nici nu știu dacă am înțeles foarte bine), dar se pare că, dacă înainte de primele șase zile ale Creației, jertfarea Fiului Său era doar o posibilitate, aducerea în realitate a creației a făcut ca această jertfă să devină o certitudine. Dumnezeu era conștient în cele șase zile de faptul că, dacă întrerupea planul și nu aducea în ființă omul, nu ar mai fi urmat această tragedie a umanității și nu ar mai fi fost nevoie de jertfa Fiului Său. Însă se pare că fiecare zi a creației a însemnat și hotărârea finală de a-L da pe Fiul Său ca jertfă. Această hotărâre, în lumina tragediei ce urma să vină, L-a obosit pe Dumnezeu, care în ziua a șaptea, după ce hotărârea a fost luată în mod irevocabil, S-a putut odihni privind spre bucuria finală a restaurării.

Paștele le aducea aminte evreilor despre o mare izbăvire, dar și profeția o mare izbăvire: cea pe care o va aduce Mesia. Este foarte interesant faptul că Mesia trebuia să vină în noaptea de Paști. Astfel, fiecare sărbătoare a Paștelui era încărcată și de o mare emoție a așteptării. Iar Mesia a adus izbăvirea de Paști. Știm cu toții că Isus Hristos a fost adevăratul Miel de jertfă adus chiar în timpul sărbătorii Paștelui.

Sărbătoarea Snopului era chiar a doua zi de după Sabat (și se pare că e vorba chiar de Sabatul din timpul sărbătorii Paștelui). Când am studiat cartea Faptele Apostolilor, am subliniat acest lucru și ne-am adus aminte că învierea lui Isus Hristos a avut loc tot a doua zi după Sabat. Trupul de slavă al lui Hristos a fost un prim rod al jertfei Sale, o degustare și o garanție a restaurării finale a creației.

Rusaliile aduceau aminte evreilor că primele roade veneau din mâna lui Dumnezeu. Primele roade erau reprezentate de lucrarea lui Dumnezeu din inimile lor, lucrare întărită de binecuvântările materiale. Astfel, nu este la întâmplare faptul că Duhul Sfânt coboară de Rusalii asupra ucenicilor. Prima roadă vizibilă după jertfa de Paști adusă de Hristos (înafara învierii Sale) a fost intensificarea lucrării lui Dumnezeu în inimile oamenilor prin Duhul Sfânt.

Vom analiza mai întâi dimensiunea profetică a Sărbătorii Corturilor, iar apoi vom reveni asupra primelor două sărbători din luna a șaptea: Trâmbița și Ziua Ispășirii.

Sărbătoarea Corturilor, spre deosebire de cea a Rusaliilor, era o celebrare a recoltei finale, a străngerii tuturor roadelor. Este interesant faptul că pentru evrei și această sărbătoare era încărcată de emoția așteptării lui Mesia. Ea le aducea aminte de “recolta” de la sfârșitul istoriei, de roada finală a lucrării lui Dumnezeu: restaurarea lui Israel și a întregii creații. Isaia 25 ne vorbește într-adevăr despre o zi finală în care Dumnezeu va oferi un ospăț bogat tuturor popoarelor, va nimici moartea pe vecie și va șterge orice lacrimă, va pedepsi pe cei nelegiuți și va aduce dreptatea și dragostea pe pământ. Acesta era momentul străngerii recoltei finale din planul lui Dumnezeu. Astfel, nu este la întâmplare faptul că Apocalipsa ne prezintă finalul istoriei în felul următor: “După aceea, m-am uitat și iată că era o mare gloată, pe care nu putea să o numere nimeni, din orice neam, din orice seminție, din orice norod și de orice limbă, care stătea în picioare înaintea Scaunului de domnie și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe cu **ramuri de finic** în mâini și strigau cu glas tare și ziceau: “Mântuirea este a Dumnezeului nostru care șade pe scaunul de domnie și a Mielului!” (Apoc. 7:9-10)

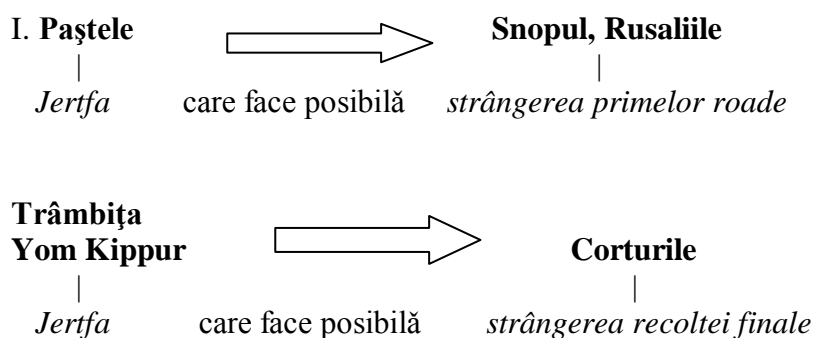
Aceasta este sărbătoarea finală a străngerii roadelor. Și oare cum va fi atunci când vom șede cu Domnul pe scaunul Său de domnie în slavă și ne vom aminti de începuturile noastre slabe, de robia din care am fost smulși și de drumul nostru plin de încercări prin pustia lumii în cortul trupului nostru pământesc și vom compara aceste începuturi slabe cu locul în care am ajuns: pe scaunul de domnie al Domnului?

După cum observăm, dimensiunea sărbătorilor ne sugerează și o anumită cronologie a planului lui Dumnezeu:

- Sabatul – Soluția dinainte de întemeierea lumii
- Paștele – prima venire a lui Mesia – Jertfa Sa
- Snopul – învierea lui Mesia
- Rusaliile – Coborârea și lucrarea Duhului Sfânt
- Corturile – a doua venire a lui Mesia – restaurarea finală.

Dar ce ne facem cu celelalte două sărbători: Trâmbița și Yom Kippur? Yom Kippur era o sărbătoare care vorbea cel mai clar despre prima venire a lui Mesia și despre curățirea Cortului ceresc de dosarele nerezolvate ale sfinților Vechiului Testament. Însă această perspectivă “încurcă” cronologia de mai sus. Cu toate acestea, Dumnezeu a lăsat Ziua Ispășirii în luna a șaptea. Oare de ce? Observăm că sărbătorile au fost concentrate trei câte trei: Paștele, Snopul, Rusaliile și Trâmbița, Ziua Ispășirii, Corturile, și că au fost plasate strategic: cam la jumătate de an distanță.

Dumnezeu dorea ca din jumătate în jumătate de an Israel să se desprindă de activitățile cotidiene și să mediteze profund la planul lui Dumnezeu cu el. Și observăm că există următoarea asemănare între cele două grupări de sărbători:

Dumnezeu Se lupta deci cu mândria lui Israel și îi aducea aminte la începutul și la finalul rodirii de faptul că roadele au apărut doar în urma jertfei Fiului Său, prin harul și puterea Sa. De aceea, Yom Kippur (care transmite cu mai multă putere ideea ispășirii păcatului) este amplasată înainte de strângerea întregii recolte.

Dar cum rămâne cu cronologia? Poate Dumnezeu nu a intenționat o cronologie perfectă sau poate este valabilă următoarea interpretare, și anume: Yom Kippur arăta în primul rând spre jertfa lui Hristos, însă arăta și spre ispășirea păcatelor națiunii Israel. Iată ce ne spune Zaharia: “Iată că voi aduce pe Robul Meu, Odrasla. Căci iată că numai spre piatra aceasta pe care am pus-o înaintea lui Iosua, sunt îndreptați șapte ochi; iată, Eu Însumi voi săpa ce trebuie săpat pe ea, zice Domnul oștirilor; și într-o singură zi voi înlătura nelegiuirea țării acesteia; în ziua aceea, zice Domnul oștirilor, vă veți putea pofti unii pe alții sub viță și sub smochin.” (Zaharia 3:8b-10) Și tot Zaharia ne spune că pocăința lui Israel ca națiune va avea loc tocmai la finalul istoriei. (vezi Zaharia 12-14)

Astfel, deși Hristos a făcut ispășirea păcatului la prima Sa venire, Israel va beneficia de această ispășire tocmai înainte de a doua Sa venire. Astfel, Yom Kippur ar cuprinde două dimensiuni profetice: prima arată spre ispășirea făcută de Mesia, iar a doua spre ziua în care Israel ca națiune va beneficia de această ispășire. Astfel, s-ar trasa o linie cronologică profetică de-a lungul întregului capitol 23.

A mai rămas doar Ziua Trâmbiței. Oare ce dimensiune profetică are această sărbătoare? După cum spuneam, Ziua Trâmbiței amintea lui Israel că cele două mari sărbători (Yom Kippur și Corturile) sunt aproape și îndemna astfel poporul să își pregătească inimile pentru aceste sărbători. Am putea deci emite ipoteza că dimensiunea profetică a Sărbătorii Trâmbiței ar fi legată de semnele care ne amintesc că venirea Domnului este aproape.

În Apocalipsa, a doua venire a lui Mesia este precedată de sunetul a șapte trâmbițe care marchează momente de atenționare pentru întreaga omenire a apropierea sfârșitului. Și astfel, dimensiunea profetică a sărbătorilor cunoaște o cronologie completă:

1. Sabatul – Soluția lui Dumnezeu pregătită înainte de întemeierea lumii;
2. Paștele – Prima venire a lui Mesia – jertfa Sa;
3. Snopul – Învierea lui Mesia;
4. Rusaliile – Pogorârea și lucrarea Duhului Sfânt;
5. Trâmbița – Semne că finalul istoriei este aproape;
6. Ziua Ispășirii – Pocăința lui Israel ca națiune;
7. Corturile – A doua venire a lui Mesia – restaurarea finală.

În mod cert, evreul din perioada lui Moise nu putea înțelege toate aceste lucruri. Însă în măsura în care au părut scrierile profeților, evreii au și început să întrezărească dimensiunea profetică a sărbătorilor. Iar după lucrarea lui Isus Hristos, lumina a fost completă. Interpretarea mesianică a sărbătorilor este în deplină armonie cu spusele lui Pavel din Coloseni: “Nimeni dar să nu vă judece cu privire la mâncare sau băutură, sau cu privire la o zi de sărbătoare, cu privire la o lună nouă, sau cu privire la o zi de Sabat, **care sunt umbra lucrurilor viitoare**, dar trupul este al lui Hristos.” (Coloseni 2:16-17) Pavel afirmă cât se poate de clar că sărbătorile și Sabatul sunt un indicator spre Hristos. Și tocmai de aceea au fost ele desființate după venirea lui Hristos.

Într-adevăr, pasajul din Coloseni surprinde și desființarea sărbătorilor iudaice în Noul Legământ. Această desființare nu este justificată doar de venirea lui Mesia, ci și de schimbarea strategiei preoției. Aceste sărbători erau aplicabile în cadrul unei națiuni, dar nu

mai sunt practice pentru un popor risipit printre popoare. Însă principiile sărbătorilor rămân valabile și trebuie aplicate de fiecare creștin și de fiecare Biserică locală din istorie.

Aș mai dezvolta puțin o singură funcție a sărbătorilor lui Israel, și anume aceea de a sintetiza adevărurile teologice fundamentale de care trebuie să își aducă mereu aminte o comunitate, pentru a nu fi biruită de moartea spirituală. Iată care ar fi aceste adevăruri:

• **Trecut**

- Sabatul* ~ doctrina creației și a căderii
- Paștele* ~ doctrina răscumpărării
- Snopul* ~ doctrina învierii

• **Prezent**

- Primele roade* ~ doctrina dependenței de Duhul Sfânt
- Trâmbița* ~ atenție la semnele premergătoare venirii Domnului

• **Viitor**

- Ziua Ispășirii* ~ doctrina ispășirii păcatului
- Corturile* ~ dependența de Dumnezeu, așteptarea restaurării finale.

Comunitatea lui Dumnezeu trebuie să privească cu ochii cerului spre trecut, prezent și viitor. Unii dintre noi privesc greșit spre cele trei dimensiuni temporale. Dumnezeu ne cheamă la o percepție corectă. Unii dintre noi privesc prea mult spre una dintre cele trei dimensiuni și le neglijează pe celelalte. Dumnezeu ne cheamă la o raportare echilibrată la trecut.

24:1-23 – Sfeșnicul, pâinile și pedeapsa pentru hulitori

Este interesant modul în care Autorul Își concepe această subsecțiune despre sărbători. Capitolele 23 și 25 ne prezintă sărbătorile lui Israel. Între aceste capitole, Autorul așează capitolul 24 care ne vorbește despre sfeșnic, pâini și pedeapsa dată hulitorilor. Care sa fie logica și intenția Lui?

Cred că este un capitol care ne atrage atenția asupra esenței sărbătorii și asupra gravității călcării în picioare a sărbătorii. Într-adevăr, sfeșnicul ne trimite cu gândul la lumina feței lui Dumnezeu care se revărsa asupra lui Israel, simbolizat de cele douăsprezece pâini dinaintea sfeșnicului. Ochii lui Dumnezeu vegheau necurmat asupra lui Israel: pe de o parte, pentru a-i cunoaște pornirile inimii, iar pe de alta, pentru a-i face bine și a-i purta de grijă. Ba mai mult, Dumnezeu dorea să comunice cu poporul Său, dorea să Se descopere pe Sine și legile Sale. Cunoașterea lui Dumnezeu și a căilor Sale era pentru Israel ca o lumină, ca o candelă care îl călăuzea pe cărarea fericirii și îl ferea de drumurile înfundate și pline de nenorociri. Oare nu aceasta este esența sărbătorii: să stai și să te bucuri de Dumnezeuul tău și de lumina feței Sale? Sărbătoarea este teocentrică, ea are în prim plan relația omului cu Dumnezeu.

Astfel, ni se atrage atenția asupra dimensiunii permanente a sărbătorii. Cele șapte sărbători celebrau bucuria de a fi în relație cu Dumnezeu. Însă această bucurie trebuia să umple viața evreului în fiecare zi a existenței sale. Celebrarea relației cu Dumnezeu din cadrul celor șapte sărbători în liniște și odihnă trebuia adusă în viața de zi cu zi, în mijlocul activităților cotidiene. Într-adevăr, lumina din sfeșnic lumina neîncetat. Israel nu trebuia să

facă o separație între sacru și profan. El era chemat la o celebrare permanentă a relației cu Dumnezeu.

Ce se întâmplă însă cu cel care nu vrea să intre în sărbătoarea Domnului, cu cel care calcă în picioare minunata ofertă a harului Său? Fiul unei femei israelite și al unui bărbat egiptean a venit în mijlocul taberei lui Israel. El se bucura de oferta sărbătorii lui Dumnezeu: lumina feței lui Yahwe se revărsa și asupra lui și a călcat în picioare chemarea la sărbătoare, hulind Numele Domnului. Dumnezeu a fost intransigent și a poruncit fără ezitare pedeapsa cu moartea. Este interesant faptul că, apoi, Dumnezeu menționează și legea talionului, insistând asupra legii viață pentru viață și asupra faptului că aceeași lege este pentru băștinaș și pentru străin.

Dumnezeu știe că cinstirea Lui se reflectă în cinstirea aproapelui. A intra în sărbătoarea lui Dumnezeu înseamnă a-L cinsti pe El, lucru care se oglindește în iubirea aproapelui. De aceea, crima este extrem de gravă și este asemenea unei huliri a lui Dumnezeu; trebuie și ea pedepsită cu moartea.

Putem concluziona afirmând că acest capitol ne transmite următoarele **trei mari adevăruri despre sărbători**:

- Esența sărbătorii este celebrarea relației cu Dumnezeu;
- Dumnezeu cheamă pe evrei la o sărbătoare permanentă;
- Călcarea în picioare a chemării la sărbătoare aduce cu sine moartea.

Anul sabatic și anul de veselie (25:1-55)

Anul sabatic era probabil important și pentru sănătatea pământului, care se odihnea un an, dar mai important era pentru viața spirituală a evreului. Toate principiile valabile pentru celelalte sărbători anuale sunt simplificate acum, în anul al șaptelea: mai multă odihnă fizică, mai mult timp cu Dumnezeu, un test mai puternic al încrederii în Dumnezeu, etc.

Anul al șaptelea era într-adevăr un adevărat test al credinței. Era anul în care evreul învăța din nou dependența de Dumnezeu. El vedea cu ochii săi cum nu muncea, și totuși pământul dădea rod, și uneori (înaintea anului de veselie) dădea rod pentru trei ani. Era evident că nu truda evreului aducea recoltele bogate, ci puterea lui Dumnezeu. Este adevărat că în ceilalți ani Dumnezeu punea condiția ca evreul să lucreze pământul, dar nu împlinirea ei producea recolta, ci harul și puterea lui Dumnezeu. Observăm cum toate lecțiile sărbătorilor anuale capătă o dimensiune mai mare în cadrul anului sabatic.

În **Deuteronom 15** aflăm că anul al șaptelea era și anul în care se anulau toate datoriile, iarăși un test foarte mare pentru evrei. Era un an al harului și al îndurării lui Dumnezeu care trebuia să se oglindească și în relațiile dintre ei.

Anul de veselie era tot un an sabatic, numai că avea câteva lucruri distincte:

- urma după un an sabatic;
- fiecare trebuia să se întoarcă la moșia și la familia lui;
- se slobozeau toți robii evrei din țară;

Este sugestiv faptul că acest an începe în a zecea zi a lunii a șaptea, adică exact de Yom Kippur. Evreul învăța faptul că binecuvântarea specială din acest an era posibilă doar în urma

ispășirii păcatului, și apoi era motivat să ierte prin modelul iertării divine. Era anul în care trebuia să eliberezi robii cumpărați mai demult și să părăsești moșiile cumpărate mai demult. Într-un fel, era o iertare specială a unor datorii. Faptul că Dumnezeu îl ierta și-i rezolva pe deplin problema păcatului, reprezenta o motivație suficientă pentru ca și el să fie plin de har și îndurare față de semenii lui.

De ce dorea Dumnezeu ca în anul de veselie, fiecare să se întoarcă la moșia și la familia lui? În Levitic 25:23, găsim răspunsul: „Pământurile să nu se vândă pe veci; căci țara este a Mea, și voi sunteți la Mine ca niște străini și venetici.” Într-adevăr, această practică le aducea aminte cine este adevăratul Proprietar. Spiritul de îndumnezeire este atât de puternic înscris în noi, încât foarte repede uităm că suntem doar simpli administratori ai bunurilor lui Dumnezeu și ne luăm singuri titlul de proprietar. Țara era însă a Domnului, iar ei erau ca niște străini și venetici.

Această lege reprezenta și un stăvilă împotriva unor goane nebune după pământ, putere și îmbogățire. Tendințele expansioniste erau puternic sancționate. Pământul însemna putere și dominație. Însă, investiția în terenuri nu era prea atractivă, când știai că, după un număr de ani, va trebui să înapoiezi pământurile cu tot ce este pe ele. Evreul își aducea astfel aminte că investiția în țara pământescă are doar beneficii temporare. El își aducea aminte de Avraam care a fost și el un străin și un călător în Canaan, și doar astfel și-a putut lega inima de o patrie mai bună, de o patrie cerească și veșnică. Anul de veselie înfrâna setea de putere și investiția în vizibil și îi îndrepta privirile evreului spre moștenirea cerească.

Prin această lege se prevenea astfel și dispariția semințiilor, precum și lupta dintre ele. În Iosua vom vedea că Dumnezeu stabilește cu exactitate granițele fiecărei seminții. El previne astfel certurile și lupta nebună pentru pământ. Legea din anul de veselie întărește dorința lui Dumnezeu de a stabili granițe fixe între seminții. Astfel, sunt înfrânate și tendințele de putere și expansioniste ale fiecărei seminții. Dumnezeu dorea înțelegere și unitate între seminții, și nu o luptă permanentă după putere și după mai mult pământ.

În cartea Iosua, descoperim că intrarea în moștenirea fizică este o paradigmă pentru intrarea în moștenirea eternă promisă de Dumnezeu fiilor lui Avraam. Se pare că fiecare seminție a primit un teritoriu după măsura credincioșiei ei. Pentru ca acest mesaj să fie conservat de-a lungul generațiilor, era nevoie ca moștenirea primită de seminții să nu se schimbe. Legea anului de veselie avea și această implicație. Dumnezeu dorește ca mesajul paradigmatic al cărții Iosua să nu se dilueze. În **Daniel 12:13**, Dumnezeu îi spune profetului: „Iar tu, du-te, până va veni sfârșitul; tu te vei odihni și te vei scula iarăși odată în partea ta de moștenire, la sfârșitul zilelor.” Paralela între moștenirea fizică, trecătoare și cea spirituală, eternă, este evidentă.

Ideea unei moșteniri fixate, care nu se poate schimba, era și o provocare pentru a te mulțumi cu ce ți-a dat Dumnezeu. Dumnezeu știa cel mai bine de ce anume are nevoie evreul și-i dădea exact ce i se potrivea. De aceea, el era chemat să se încreadă în Dumnezeu și, indiferent de percepțiile sale subiective asupra moștenirii primite, trebuia să spună asemeni psalmistului: „Domnul este partea mea de moștenire și paharul meu, Tu îmi îndrepti sorțul meu. O moștenire plăcută mi-a căzut la sorț, o frumoasă moșie mi-a fost dată.” (Psalmul 16:5-6)

Și, nu în ultimul rând, legea anului de veselie încuraja păstrarea legăturii cu familia de origine și chiar și conservarea identității fiecărei seminții în parte. Într-adevăr, porunca sună astfel: „fiecare din voi să se întoarcă la moșia lui, și fiecare din voi să se întoarcă în familia lui.” Era un an al harului, în care fiecare familie se reunea și o lua cumva de la capăt. Fiecare membru al familiei primise o moșie pe care s-o lucreze spre slava lui Dumnezeu. Din diferite motive, unii și-au pierdut moșia lor. Acum, la anul de veselie, se puteau întoarce în ea și o puteau lua de la capăt.

Legea anului de veselie includea un articol privind eliberarea robilor evrei. Pentru a înțelege mai bine această lege, trebuie să ne amintim mai întâi de **Exod 21:2-6**: „*Dacă vei cumpăra un rob evreu, să slujească șase ani ca rob, dar în anul al șaptelea, să iasă slobod, fără să plătească nimic ca despăgubire. Dacă a intrat singur, să iasă singur; dacă era însurat, să iasă și nevastă-sa împreună cu el. Dacă stăpânul lui i-a dat o nevastă și a avut fii și fiice cu ea, nevasta și copiii să fie ai stăpânului, iar el să iasă singur. Dacă robul va zice: <<Eu iubesc pe stăpânul meu, pe nevasta mea și pe copiii mei și nu vreau să ies slobod>>, atunci stăpânul lui să-l ducă înaintea lui Dumnezeu, să-l apropie de ușă sau de stâlpul ușii, să-i găurească urechea cu o sulă, și robul să rămână pentru totdeauna în slujba lui.*”

Ce aducea nou anul de veselie? Se pare că în anul de veselie el putea să plece cu tot cu familia sa, chiar dacă nevasta îi fusese dată de stăpânul lui. Și apoi, se pare, că legea celor șase ani din **Exod 21**, se aplica doar în cazul în care stăpânul era evreu. Astfel, dacă cineva se vindea unui străin, el trebuia fie să fie răscumpărat, fie să aștepte anul de veselie.

Deci, în anul de veselie, trebuia eliberați evreii care s-au vândut ca robi străinilor, iar evreii robi care și-au întemeiat o familie în casa stăpânului, puteau și ei să plece. Se pare nu doar că aveau voie să iasă, ci trebuia neapărat să iasă din casa stăpânului. Iată ce ne spune **Levitic 25:40-41**: „*Ci să fie la tine ca un om tocmit cu ziua, ca un venetic; să stea în slujba ta până în anul de veselie. Atunci să iasă de la tine, el și copiii lui care vor fi cu el, și să se întoarcă în familia lui, la moșia părinților lui.*”

Legea ne descoperă inima lui Dumnezeu pentru cel care falimentează: „*Dacă fratele tău sărăcește lângă tine, și se vinde ție, să nu-l pui să-ți facă muncă de rob.*” (*Levitic 25:39*)

În **Deuteronom 15**, Dumnezeu ne spune două lucruri foarte interesante despre săracii din Israel:

- „*Totuși, la tine să nu fie nici un sărac, căci Domnul te va binecuvânta în țara pe care ți-o va da de moștenire...*” (*15:4*)
- „*Totdeauna vor fi săraci în țara...*” (*15:11a*)

Dacă evreii ascultau de Domnul nu ajungeau niciodată să trebuiască să se vândă ca robi. Această situație era un semn al neascultării de Dumnezeu, al unei pedepse divine, al iresponsabilității și lipsei de înțelepciune în afaceri. Singura șansă era să se vândă la cineva ca rob. Dumnezeu este bun și îngăduitor cu cel care a falimentat și-l protejează de asuprire și exploatare atât din partea evreilor, cât și din partea străinilor. Ba mai mult, prin cele două legi (legea celor 6 ani și legea anului de veselie), îi oferă șansa să o ia din nou de la capăt, îi oferă șansa unui nou început, lui și familiei sale. În același timp, prin natura legilor, Dumnezeu îl încurajează să se vândă evreilor și nu străinilor, iar pe de altă parte, îi impune și o restricție dureroasă: dacă se va căsători în timpul robiei, nu va putea să plece împreună cu familia sa, decât în anul de veselie. În mod cert, perspectiva lui Dumnezeu asupra familiei îl încuraja să rămână alături de familia sa. Această restricție își avea rolul ei în educarea tinerilor necăsătoriți, care aveau tendința să risipească averea părinților și să se aventureze într-un mod iresponsabil în afaceri. Ei se puteau gândi: „Dacă dau faliment, voi sluji 6 ani ca rob până mă pun pe picioare, și apoi o voi lua de la capăt! Înșă, el mai trebuia să pună ceva în calcul: dacă vreau să am libertate deplină, trebuie ca în acești 6 ani să nu mă căsătoresc – ceea ce nu era o perspectivă tocmai strălucită, căci oricând îți poate apare în față cea pe care Domnul a pregătit-o pentru tine.

Dumnezeu este atotînțelept și dă legi echilibrate, care să ofere o șansă celui ce a falimentat, dar care să nu încurajeze iresponsabilitatea.

Este interesant că Dumnezeu nu desființează în mod explicit sclavia, însă de fapt, El o desființează. El nu atacă atât forma ei, cât spiritul ei. El nu interzice să ai robi, însă

poruncește stăpânului să nu-și exploateze robii, să și-i iubească din toată inima, ca pe sine însuși, și conferă robilor mai multe drepturi și mai multe posibilități de a-și recăpăta libertatea.

Legea anului de veselie insistă pe faptul că evreii nu puteau fi cumpărați ca robi pe veci și nu aveau voie să fie exploatați, după cum neamurile păgâne își exploatau sclavii lor. Și Dumnezeu insistă de două ori asupra rațiunii acestei legi:

- *„Căci ei sunt slujitorii Mei, pe care i-am scos din țara Egiptului.” (25:42a)*
- *„Căci copiii lui Israel sunt robii Mei; ei sunt robii Mei, pe care i-am scos din țara Egiptului. Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru.” (25:55)*

Yahwe era Proprietarul țării și Proprietarul tuturor evreilor. Evreii nu trebuia să uite acest lucru și nu trebuia să ajungă să se considere ei proprietari. Ei trebuia să-și aducă aminte că sunt doar administratorii țării și să se poarte cu mare grijă față de frații lor, răscumpărați de Domnul și aflați în proprietatea Sa. Legea anului de veselie se opune spiritului de îndumnezeire din om, care vrea să se considere proprietar, care vrea putere, care vrea să domine și să exploateze. Evreii nu trebuia să-și ia slujba de a stăpâni țara prea în serios, adică nu trebuia să uite că marea lucrare la care au fost chemați este a Domnului și doar spre slava Lui!

Aș dori să închei specificând faptul că atât anul de veselie, cât și anul sabatic înglobează o dimensiune profetică specială. Cred că reprezintă o degustare a odihnei finale, atunci când fiecare se va scula și se va duce în partea sa de moștenire, atunci când va fi un nou început pentru poporul lui Dumnezeu, atunci când creația va fi restaurată și nu va mai fi nevoie să-ți câștigi pâinea cu sudoarea frunții. Anul sabatic și anul de veselie cu regulile lor îl ajutau pe evreu să nu-și lege inima de moștenirea vizibilă, trecătoare și-l îndemneau să-și piaronească privirile spre o patrie mai bună, cerească, eternă.